

Aanvullingen op het

"Algemeen Reglement voor het

bestuur van een

(inter)parochiële caritasinstelling

in de

Nederlandse R.-K. Kerkprovincie"

in het Aartsbisdom Utrecht

Juli 2012

Inhoudsopgave	pagina
Voorwoord	3
Nadere informatie Algemeen reglement (A.R.)	
Algemeen, inleiding	4
Rechtspersoonlijkheid	5
Inschrijving Kamer van Koophandel	5
Bevoegdheden van de lokale bisschop	7
Nadere toelichting op artikelen A.R.	
Artikel 1. Begripsomschrijvingen	7
Artikel 3. Doel en taak van de caritasinstelling	7
Artikel 4. Samenstelling van het caritasbestuur	11
Artikel 13. Raad van Advies	16
Artikel 14. Werkgroepen	17
Artikel 15. Priester, diaken, pastoraal werk(st)er	20
Artikel 17. Inkomsten	20
Artikel 18. Beheer en rekenplichtigheid	21
Artikel 20 Begroting	23
Artikel 21 Jaarrekening	24
Artikel 22 Tenaamstelling rekening	26
Artikel 28 Overgangsbepaling	26
De relatie caritasinstelling – parochiebestuur – diaconale groepen	
Inleiding	27
De relatie caritasinstelling – werkers en organisaties – op het terrein van caritas en diaconie	28
Extranet Aartsbisdom Utrecht	30
Het beheerfonds VAU	30
ANBI en vrijwilligersvergoeding	31

Voorwoord

De laatste jaren is veel zorg en aandacht besteed aan de vraag op welke wijze in de naaste toekomst de diaconie in het Aartsbisdom Utrecht verder gestalte moet krijgen. Hierbij is tevens de vraag aan de orde gekomen, op welke wijze, structurele voorzieningen kunnen worden getroffen, die het werk naar vorm en inhoud kunnen ondersteunen.

In 1995 is in het Aartsbisdom Utrecht een onderzoek ingesteld naar de stand van zaken op het terrein van de diaconie in de parochies.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat priesters, diakens, pastoraal werk(st)ers en vrijwilligers vele taken hebben opgepakt, maar dat nog steeds onduidelijkheid bestond over wat nu moet worden verstaan onder het begrip diaconie en waarmee men zich wel of juist niet zou moeten bezighouden. Er bestond een gebrek aan structuur en er was behoefte aan professionele ondersteuning vanuit het dekenaat. Het onderzoek stond niet op zichzelf, want in de daarop volgende jaren hebben zich ingrijpende ontwikkelingen voorgedaan. Alom zag men dat de zorg voor de naaste(n) steeds meer aandacht kreeg van de geloofsgemeenschappen en dat de parochiële caritasinstellingen (PCI'en) daarbij een steeds belangrijker rol gingen vervullen. Dit heeft op talrijke plaatsen geleid tot een herbezinning op het terrein van de diaconie.

Een hernieuwde uitgave van deze publicatie, die eerder bekend stond als het "Rode Boekje" is noodzakelijk geworden omdat in de positiebepaling van de caritasinstellingen wijzigingen zijn opgetreden. De eerste uitgave van het "Rode Boekje" dateert uit de jaren zeventig en heeft vele jaren goede diensten bewezen. In 1988 werd een tweede editie uitgegeven naar aanleiding van het verschijnen van het vernieuwde Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële caritasinstelling in de Nederlandse R.K. Kerkprovincie (A.R.). De diverse aanpassingen van het A.R., de herziening van het reglement van de Diocesane Kerkelijke Caritasinstelling in het Aartsbisdom Utrecht (DKCI) in 2004, het uitkomen van de kadernotitie diaconie "In Gods Naam Doen" in 2005, de reorganisatie van het parochiepastoraat door de introductie van de profielen liturgie, catechese, diaconie en kerkopbouw, het proces van samenvoeging van de meer dan 300

parochies in het Aartsbisdom Utrecht tot 49 grote parochies, de samenvoeging van de caritasinstellingen in het Aartsbisdom Utrecht en de maatschappelijke ontwikkelingen in de laatste jaren maken een aanpassing opnieuw gewenst.

Evenals de vorige uitgaven wil dit informatieboekje een handleiding zijn voor de caritas-besturen. Enerzijds bevat dit boekje achtergrondgegevens en anderzijds de nodige zakelijke informatie voor het werk in het veld. Ook komen bij de toelichting op het A.R. zaken aan de orde die volgens het A.R. door de bisschop worden beslist.

Het bestuur van de DKCI hoopt dat de caritasbesturen, mede aan de hand van de verstrekte informatie en overwegingen, in goed overleg met de parochiebesturen keuzes maken over de wijze waarop de caritasinstelling actief meewerkt en deelneemt aan de verdere opbouw van missionaire geloofsgemeenschappen in het Aartsbisdom Utrecht.

Gelet op de ontwikkelingen in kerk en maatschappij kan en mag een caritas-instelling geen afzonderlijke positie meer innemen binnen een parochie. Zij dient, naast de uitvoering van de oudsher vervulde taken op het gebied van de financiële ondersteuning van in nood verkerende mensen, er in goed overleg en harmonie met het parochiebestuur en het pastoraal team aan bij te dragen dat een parochie als vierende, lerende en dienende geloofsgemeenschap ook steeds meer een missionaire geloofsgemeenschap wordt.

Het is een taak van de bisdomstaf van het Aartsbisdom Utrecht, in samenspraak met het bestuur van de DKCI, om diaconaal beleid te ontwikkelen en daarbij steun te verlenen aan profielhouders diaconie, parochiebesturen en diaconale groepen in de parochie. Het caritas-bestuur kan via de DKCI een beroep doen op de deskundigheden en vaardigheden van een diocesane diaconale werker.

Ook via de website **www.dkci-utrecht.nl** kan veel informatie worden gevonden.

Wij wensen alle caritasbesturen Gods zegen bij de vervulling van hun belangrijke werk.

Het bestuur van de Diocesane Kerkelijke Caritasinstelling in het Aartsbisdom Utrecht.

NADERE INFORMATIE OVER HET "Algemeen Reglement voor het bestuur van een (Inter) parochiële caritasinstelling in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie" (A.R.)

ALGEMEEN

Inleiding

In het jaar 1991 hebben de diocesane bisschoppen in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie het uit 1964 daterende reglement voor de Parochiële Caritasinstelling vervangen door een nieuw reglement: "Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële caritasinstelling in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie" (A.R.).

Tot de invoering van het gewijzigde A.R. werd besloten, omdat zich in de maatschappelijke en kerkelijke opvattingen op caritatief gebied ingrijpende wijzigingen hadden voorgedaan. Zie hiervoor de toelichting van de voorzitter van de Bisschoppenconferentie Adrianus Kardinaal Simonis op pag. 3 van het A.R.

Het A.R. geldt voor alle caritasinstellingen in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie. Sinds 1991 is het A.R. diverse malen gewijzigd. De meest recente versie kunt u vinden op de website www.rkkerk.nl

Rechtspersoonlijkheid

Kerkelijke instellingen zoals caritasinstellingen, parochies en interparochiële verenigingen bezitten op grond van Art. 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek rechtspersoonlijkheid. Zij worden geregeld door hun eigen statuut, voor zover dit niet in strijd is met de wet.

Inschrijving Kamer van Koophandel

Voor de kerkgenootschappen in Nederland geldt sinds 1 juli 2008 de verplichting om zich te laten inschrijven in de Kamer van Koophandel. Dit is een gevolg van een wijziging van de Handelsregisterwet. De inschrijving moest voor 1 januari 2010 plaatsvinden.

Dit is voor het Rooms-Katholiek Kerkgenootschap gebeurd op 16 september 2009 bij de Kamer van Koophandel van Midden Nederland te Utrecht.

Van diverse kanten is deze nieuwe inschrijfplicht in de afgelopen tijd in de publiciteit gekomen. Dit heeft in de praktijk bij de besturen van parochies, caritasinstellingen en andere zelfstandige onderdelen geleid tot de vraag of zij zich ook moeten laten inschrijven.

Het antwoord is **NEE**. De inschrijfplicht geldt alleen voor de kerkgenootschappen als zodanig en niet voor hun afzonderlijke zelfstandige onderdelen. Wat de Rooms-Katholieke Kerk betreft rust ingevolge art. 5 sub a van de Handelsregisterwet uitsluitend op het Rooms-Katholiek Kerkgenootschap te Utrecht de verplichting om zich te laten inschrijven. De vele zelfstandige onderdelen van het Rooms-Katholiek Kerkgenootschap (zoals bisdommen, parochies, caritasinstellingen en dergelijke) vallen buiten deze verplichting. De zelfstandige onderdelen van het Rooms-Katholiek Kerkgenootschap hoeven geen enkele actie te ondernemen.

De nieuwe Handelsregisterwet opent wel de mogelijkheid voor de zelfstandige onderdelen van de kerkgenootschappen om zich op vrijwillige basis te laten inschrijven bij de Kamer van Koophandel.

Mocht een instantie aan een zelfstandig onderdeel van het Rooms-Katholiek Kerkgenootschap naar zijn inschrijving in het Handelsregister vragen, dan dient deze instantie erop te worden gewezen dat de inschrijfplicht niet van toepassing is. Indien er wel een verklaring van inschrijving nodig is, bv. bij fondswerving, kunt u deze verkrijgen bij het secretariaat van het Aartsbisdom Utrecht.

Het A.R. geldt voor de gehele Nederlandse R.-K. Kerkprovincie

Het moge duidelijk zijn dat het A.R. geldt voor de gehele Nederlandse R.-K. Kerkprovincie. Het A.R. schept de randvoorwaarden, regelt formele zaken. In de praktijk zal het er om gaan, de bedoeling van het A.R. tot zijn recht te laten komen. En wel door in de parochiegemeenschap de diaconie een centrale plaats toe te kennen. In iedere parochie behoeft het uitdrukking geven aan het diaconale gezicht van onze geloofsgemeenschap onze zorg, aandacht en creativiteit. In zijn pastorale brief over de Eucharistie "Leven met Christus" heeft de aartsbisschop van Utrecht Willem Jacobus kardinaal Eijk de verbinding tussen de Eucharistie en de diaconie als volgt verwoord: "Dat de Eucharistie ons stelt voor verplichtingen jegens de armen en noodlijdenden in onze samenleving dichtbij en ver weg, wordt in de

parochies van ons aartsbisdom onderkend, overall waar een vruchtbare wisselwerking plaatsvindt tussen de viering van de Eucharistie en concrete activiteiten op het terrein van caritas en diaconie. In kracht van de Eucharistie worden velen bezielde in hun inzet voor de ander (...). Ook in de eucharistische centra, die ons aartsbisdom inmiddels kent, behoeft het uitdrukking geven aan het diaconale gezicht van onze geloofsgemeenschap onze zorg, aandacht en creativiteit." (Leven met Christus. Pastorale brief over de Eucharistie, p. 16).

Bevoegdheden van de lokale bisschop

In art. 25 A.R. wordt aangegeven, dat iedere bisschop voor zijn diocese nadere regels kan stellen.

Hierna volgen, artikelsgewijs, enkele toelichtingen m.b.t. het hanteren van het A.R. en enkele aanvullingen zoals die gelden voor het Aartsbisdom Utrecht.

Waar in het landelijk reglement sprake is van het begrip "dekenaat", moet voor het Aartsbisdom Utrecht "vicariaat" gelezen worden of is de bepaling mogelijk niet van toepassing.

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Dit artikel geeft omschrijvingen van begrippen. Van belang is art. 1, lid 1: de definitie van het begrip caritas. Het is een duidelijke omschrijving die tevens een opdracht inhoudt.

In de toelichting op art. 1, lid 4 wordt verduidelijkt dat ingeval van samenvoeging van parochies tevens de parochiële caritasinstellingen van de voormalige parochies dienen te worden samengevoegd. Het A.R. gaat namelijk uit van één caritasinstelling in een parochie. Als kleinste pastorale eenheid kan een parochie voor haar diaconale beleid niet met meerdere caritasinstellingen te maken hebben.

Artikel 3. Doel en taak van de caritasinstelling

Art. 3, lid 1

Hierin wordt de definitie van art. 1 nader uitgewerkt. Naast de specifieke taken zoals individuele hulpverlening en het verwerven en beheer van gelden, wordt aangegeven, dat de caritasinstelling een

taak heeft om personen en groepen te activeren tot - en te betrekken bij de diaconale functie van de geloofsgemeenschap.

Art. 3, lid 2, sub e

In art. 3, lid 2, sub e wordt als taak van de caritasinstelling omschreven:

"het verlenen van financiële medewerking aan taken, welke geacht kunnen worden te behoren tot het terrein van de caritas".

Een aantal punten is hierbij van belang:

Het *eerste punt* is dat, indien een uitgave geen betrekking heeft op caritas, er geen financiële steun mag worden gegeven. Te denken valt in dit verband aan bijvoorbeeld de restauratie van de kerktoren of van een orgel of het meefinancieren van een pastorale beroepskracht. Indien het caritasbestuur hierop een uitzondering wil maken, moet hiervoor tijdig vooraf een schriftelijke machtiging worden aangevraagd en verkregen van de aartsbisschop van Utrecht. Verzoeken hiertoe dienen tijdig vooraf via het secretariaat van de DKCI bij de aartsbisschop aangevraagd te worden.

Wel kan de financiering van werken voor diaconie vallen binnen de doelstelling van de caritasinstelling. Dat wil zeggen, voorwaarden scheppend waardoor diaconie in een gemeenschap gestalte kan krijgen. Immers, goede beoefening van diaconie in brede zin vraagt vaak om een adequate begeleiding. Het wordt tot de taak van de diaconie gerekend deze begeleiding mogelijk te maken. Mocht er op dit punt onduidelijkheid bestaan, dan is het bestuur van de DKCI bereid in dezen het caritasbestuur te adviseren.

Een *tweede punt* dat van belang is bij het beantwoorden van een verzoek tot een eenmalige subsidieverlening is, dat een caritasinstelling als regel in enig jaar niet meer geld mag uitgeven dan door de opbrengsten uit hun vermogen of anderszins gegenereerd wordt. Uit art. 18, dat handelt over het beheer en de rekenplichtigheid van een caritasinstelling, blijkt dat het vermogen alleen mag worden aangesproken na voorafgaande schriftelijke machtiging van de bisschop.

Deze bepalingen vinden mede hun grondslag in het feit dat het niet wenselijk is het beschikbare vermogen van de caritasinstelling aan te

tasten. Interen op het vermogen betekent immers, dat een caritasinstelling na verloop van tijd over geen of onvoldoende middelen beschikt om haar caritatieve werk naar behoren uit te voeren.

Een *derde punt* van overweging is de beantwoording van de vraag of een verzoek tot subsidiëring een periode van langer dan één jaar beslaat. Artikel 20 bepaalt dat alleen voor een komend kalenderjaar verplichtingen kunnen worden aangegaan.

Een schriftelijke machtiging van de bisschop voor het aangaan van verplichtingen voor langer dan één jaar, dient eveneens tijdig vooraf te worden aangevraagd en verkregen. Deze bepalingen zijn ingesteld, omdat het aangaan van meerjarige verplichtingen ongewenste consequenties kan hebben. Te denken valt aan het gaan ontbreken van mogelijkheden andere caritatieve taken te vervullen.

Een *vierde punt* van overweging is de beantwoording van de vraag of de DKCI -al dan niet op verzoek van de bisschop - de financiering van bepaalde taken heeft overgenomen. Aan het vervullen van deze taken (b.v. aartsdiocesane taken, vernieuwende taken enz.) dragen alle caritasinstellingen, via het stelsel van afdracht, naar vermogen bij. Indien de DKCI al een subsidie verleent, is het niet gewenst dat de caritasinstellingen, anders dan in overleg met het bestuur van de DKCI, ook zelf eenmalige subsidies gaan verlenen ten behoeve van hetzelfde doel of dezelfde instelling. De DKCI acht het van belang, dat er duidelijkheid bestaat met betrekking tot de geldstromen die uit dezelfde bron afkomstig zijn.

Art. 3, lid 3

In art. 3, lid 3 wordt de nauwe band vastgelegd tussen de caritasinstelling en het bestuur van de parochie(s). Het beleid van de caritasinstelling moet zelfstandig én "in goede samenspraak" met het bestuur van de parochie tot stand komen. Naast het contact op bestuurlijk niveau is het gewenst dat uitvoering van het diaconaal beleid van de parochie en caritasinstelling zichtbaar wordt in afstemming en/of samenwerking binnen de hiervoor actieve beraden, zoals het parochieel diaconaal beraad of PCI-beraad/Raad van Advies.

Eveneens is in art. 3, lid 3 vastgelegd dat op initiatief van het bestuur van een caritasinstelling het parochiebestuur en het bestuur van de

caritasinstelling tenminste één maal per jaar in een gezamenlijke vergadering bijeenkomen en bovendien bij gelegenheid van de voordracht van nieuwe bestuursleden van de caritasinstelling

Deze reguliere vergadering van het bestuur van de caritasinstelling met het parochiebestuur is een uitgesproken gelegenheid om in goede samenspraak het gevoerde diaconale beleid en de voordracht, (her)benoeming van caritasbestuursleden aan de orde te stellen.

In het jaarlijks voorgeschreven overleg zal het beleid van de caritasinstelling en het diaconaal beleid van de parochie onderwerp van bespreking zijn. Het biedt beide partijen de mogelijkheid inhoudelijk te discussiëren. Op zich is hier de mogelijkheid aanwezig afspraken te maken over taak en functie, afstemming met andere diaconale groepen enz. Ook vragen naar de prioriteiten kunnen hier aan de orde komen.

Indien naar de mening van het bestuur van de caritasinstelling of van het parochiebestuur geen overeenstemming over het te voeren diaconale beleid bestaat, waardoor de samenwerking wordt bedreigd, wordt door hen gezamenlijk het meningsverschil aan de bisschop voorgelegd.

Uit de formulering van art. 3, lid 3 kan worden geconcludeerd dat het gaat om voorschriften, die veel vrijheid bieden voor de vorm en inhoud van het overleg tussen het bestuur van de caritasinstelling en het parochiebestuur.

Structurering van het overleg tussen het bestuur van de caritasinstelling en het parochiebestuur

De praktijk wijst uit dat het voorgeschreven overleg in de oude situatie in veel gevallen niet of niet voldoende plaats heeft gevonden. De nieuwe situatie, waarin caritasbestuur en caritas-werkgroepen samen vorm en inhoud geven aan de parochiële caritas, biedt kansen om het overleg opnieuw ter hand te nemen.

Zorgvuldig vormgeven aan het overleg binnen de parochie draagt er toe bij dat de parochie steeds meer een werkelijk diaconale gemeenschap wordt.

Art. 3, lid 4

Afdrachting

Op grond van deze bepaling in het A.R. vraagt de DKCI jaarlijks aan alle caritasinstellingen een financiële afdracht. Deze afdracht wordt door de DKCI aangewend voor de ondersteuning van een aantal activiteiten en voor de dekking van de kosten van de DKCI zelf.

Met nadruk wordt gesteld, dat het niet de bedoeling is, dat de DKCI zelf een eigen vermogen gaat opbouwen. Een kleine reserve wordt echter noodzakelijk geacht om verplichtingen correct na te komen.

Per 1 oktober 2008 is de DKCI werkgever geworden voor de diocesane diaconale werkers.

Voor 2012 en volgende jaren is er een nieuwe regeling vastgesteld.

In de nieuwe methodiek geldt het aanwezige eigen vermogen conform de jaarrekening van drie boekjaren geleden als grondslag.

Jaarlijks in september maakt de DKCI een prognose over de kosten en de baten voor het komende jaar. Mede aan de hand van deze begroting wordt het percentage voor het volgende jaar vastgesteld.

Afdrachtingspercentage voor 2012

Voor 2012 is een afdrachtingspercentage van 0,8% vastgesteld (grondslag vermogen ultimo 2009). De DKCI heeft als leidraad dat zij geen vermogen opbouwt. Nu zij werkgever is, is het nodig om minimaal een reserve te hebben ter hoogte van 1 jaar personeelskosten.

Artikel 4. Samenstelling van het caritasbestuur

Art. 4, lid 1

Het noodzakelijke overleg tussen het caritasbestuur en het parochiebestuur in het kader van de voordracht tot benoeming van een caritasbestuurder geldt zowel bij een eerste benoeming als bij een herbenoeming. De te volgen procedure is in beide gevallen dezelfde.

De voordracht van het caritasbestuur voor de (her)benoeming van een caritasbestuurder wordt opgesteld na overleg van het caritasbestuur met het parochiebestuur (dat ook zelf kandidaten voor de voordracht kan voorstellen) en, indien aanwezig, de Raad van Advies (die in de gelegenheid moet worden gesteld kandidaten voor te stellen) of het Parochieel Diaconaal beraad.

In het overleg tussen het caritasbestuur en het parochiebestuur moet ook worden gezien of de kandidaat die voor (her)benoeming als caritasbestuurder wordt voorgedragen het te voeren beleid kan en wil ondersteunen.

Indien een caritasbestuur een bepaalde kandidaat voor (her)benoeming wil voordragen, wordt deze voordracht door het caritasbestuur bekend gemaakt aan - en overlegd met - de pastoor en het parochiebestuur en wordt de kandidaat vervolgens, via het secretariaat van de DKCI, ter benoeming aan de bisschop voorgedragen.

Nota bene: Indien het caritasbestuur en het parochiebestuur het niet eens zijn over de voordracht tot (her)benoeming van een kandidaat caritasbestuurder, dient hiervan melding te worden gemaakt op het formulier van de voordracht dat via het secretariaat van de DKCI aan de bisschop wordt voorgelegd.

Iemand kan na twee achtereenvolgende bestuurstermijnen van vier jaar pas opnieuw voor het bestuurslidmaatschap van een caritasinstelling in aanmerking komen, als er na afloop van de tweede bestuurstermijn een periode van vier jaar is verstreken.

Het verdient aanbeveling dat een eventuele voordracht aan de bisschop tot (her)benoeming van een caritasbestuurder tijdig geschiedt. Tevens wordt bij een voordracht voor benoeming, een eigen verklaring en een curriculum vitae (C.V.) gevraagd van de kandidaat. Bij een herbenoeming van een kandidaat wordt een eventuele aanvulling op het CV gevraagd.

Een (her)benoeming van een caritasbestuurder gaat in op de eerste van de maand.

Met nadruk moet voorts worden vermeld, dat een caritasbestuurder na afloop van een bestuurstermijn automatisch geen deel meer uitmaakt van het bestuur van de caritasinstelling en dus ook niet meer de aan het bestuurslidmaatschap verbonden bevoegdheden heeft (bijvoorbeeld om de caritasinstelling in rechte te vertegenwoordigen of om namens de caritasinstelling rechtshandelingen te verrichten). Te allen tijde moet worden voorkomen dat een caritasbestuurder na

afloop van zijn bestuurstermijn nog bevoegdheden uitoefent, die hij niet meer heeft.

Profielchets

De (her)benoeming van bestuursleden van caritasinstellingen geschiedt door de aartsbisschop van Utrecht.

Om (her)benoembaar te zijn wordt van de caritasbestuurder verwacht dat hij/zij

- praktiserend Rooms-Katholiek is, de leer van de Kerk onderschrijft en een levensstaat voert die daarmee overeenstemt;
- in het volle bezit is van zijn/haar burgerlijke rechten;
- niet gehuwd is met een ander bestuurslid van de caritasinstelling;
- geen bloed- of aanverwantschap heeft met een ander bestuurslid van de caritasinstelling tot in de graad van neven c.q. nichten;
- niet in loondienst is aangesteld door het bestuur van de caritasinstelling;
- geen goederen levert aan - en/of betaalde diensten verrichten ten behoeve van de caritasinstelling;
- woonachtig is in de parochie;
- bekend is met het Algemeen Reglement voor het bestuur van een (Inter)Parochiële Caritasinstelling in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie en daarvan kennis heeft genomen.

Algemene eisen voor een bestuurder van een caritasinstelling:

- minimaal 18 jaar;
- aantoonbaar bestuurlijke ervaring;
- in staat om grote lijnen te zien en op beleidsmatig niveau te functioneren;
- voldoende tijd en de bereidheid om die in het bestuurlijk werk te steken;

Specifieke eisen voor een bestuurder van een caritasinstelling:

- in het bestuur dient een aantal disciplines vertegenwoordigd te zijn, waarbij met name gedacht wordt aan:
 - * kennis op het gebied van administratie, financiën en automatisering;
 - * kennis op het terrein van sociaal maatschappelijk werk;

- * kennis op het gebied van procesbegeleiding en het sturen van organisaties;
- het hebben van netwerken die voor het werk van de caritasinstelling van belang zijn.

Criteria voor (her)benoeming als bestuurder van een caritasinstelling

De aartsbisschop van Utrecht heeft enkele criteria, die moeten gelden bij de (her)benoeming van bestuursleden van een caritasinstelling, vastgesteld. Bij het vaststellen van deze criteria is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de richtlijnen, die gelden voor de (her)benoeming van leden van een parochiebestuur.

1. Algemene criteria t.a.v. het caritasbestuur als college:

a. Een zekere mate van representativiteit:

- M.b.t. de verschillende categoriale groeperingen in de parochie;
- M.b.t. de verschillende territoriale groeperingen in de parochie;
- M.b.t. de verhouding mannen en vrouwen;
- M.b.t. de leeftijden.

b. *Het bestuur van een caritasinstelling* telt (conform art. 4, lid 1 A.R.) minimaal drie leden en moet overigens een zodanige omvang hebben, dat het besturen mogelijk blijft en dat het bestuur ook voor het maatschappelijke verkeer een overzichtelijk geheel vormt; er moet ook een zekere continuïteit zijn.

2. Aanvullende criteria (die gelden naast de bovengenoemde criteria uit de profielschets) t.a.v. individuele bestuursleden van een caritasinstelling:

a. Kerkelijke en maatschappelijke betrokkenheid. Hieronder wordt de liturgische meelevendheid en de uit het Rooms-Katholieke geloof voortvloeiende maatschappelijke bewogenheid verstaan;

b. Algemene bestuurlijke kwaliteiten, d.w.z. men moet het geheel kunnen overzien en er tevens leiding aan kunnen geven. Ook het hebben van inzicht in de inhoud en betekenis van structuren en reglementen is belangrijk;

c. Bereidheid tot samenwerking met het parochiebestuur, lokale werkgroepen en diaconale groepen.

3. Criteria van belang bij het zoeken naar een voorzitter van het bestuur van een caritasinstelling:

Voor een voorzitter van het bestuur van een caritasinstelling geldt, dat wat de (her)benoemingscriteria onder 2 betreft, hogere maatstaven dienen te worden aangelegd. Bovendien gelden voor deze functie nog twee andere criteria:

- a. Hij/Zij dient geen maatschappelijke functie of status te hebben, die kan leiden tot vermenging van belangen;
- b. Hij/Zij dient ter plaatse voor alle groeperingen (min of meer) aanvaardbaar te zijn.

4. Specifieke deskundigheden, die belangrijk zijn in het bestuur van een caritasinstelling:

Hierbij wordt gedacht aan deskundigheden, ook in het uitvoerende vlak, op het gebied van:

- pastorale activiteiten van leden van pastorale teams, vrijwilligers, werkgroepen enz.;
- maatschappelijke vraagstukken;
- activering van mensen;
- financiën en administratie.

Veel besturen van caritasinstellingen hebben het uitvoerende werk op genoemde terreinen afgestoten en ondergebracht bij een financiële commissie of allerlei werkgroepen. Toch zullen er bestuursleden moeten zijn, die oog hebben voor of deskundigheid hebben op het gebied van een of meer diaconale deeltaken, zoals, bijv. jeugd, ouderen, contactgroepen etc.

5. Uitzondering als bedoeld in art. 5, sub a A.R.

De aartsbisschop heeft op grond van art. 5, sub a A.R. de bevoegdheid om "om reden van algemeen belang" een ontheffing te verlenen van de regel dat een lid van het caritasbestuur moet wonen in de parochie waarin de desbetreffende caritasinstelling haar zetel heeft. Indien het bestuur van een caritasinstelling een dergelijke ontheffing voor een zittende of voor te dragen caritasbestuurder verlangt, dient het verzoek tot ontheffing tijdig vooraf met redenen omkleed via de DKCI aan de aartsbisschop te worden voorgelegd.

In het Aartsbisdom Utrecht wordt het niet wenselijk gevonden dat een persoon in het parochiebestuur en het bestuur van de caritasinstelling in die parochie zitting heeft.

Formulier voor het ter (her)benoeming voordragen van kandidaten voor het bestuur van een PCI, bijlage eigen verklaring en voorbeeld van CV.

Het voordrachtformulier met de eigen verklaring en voorbeeld CV kunt u vinden op de website: www.dkci-utrecht.nl onder de downloads.

De formulieren voor het indienen van een jaarrekening en begroting kunt u eveneens vinden op bovengenoemde website.

Artikel 13. Raad van Advies

Het A.R. gaat uit van een goede samenwerking tussen de parochie en de caritasinstelling. Hiertoe biedt art. 13 A.R. de mogelijkheid tot instelling van een Raad van Advies.

De Raad van Advies is een goede mogelijkheid om het contact tussen de parochie en de caritasinstelling vorm te geven, en daarmee diaconie en caritas meer gecoördineerd aan te pakken. Nu vele PCI'en in het Aartsbisdom Utrecht zijn samengevoegd tot grote PCI'en hebben we te maken met PCI'en die zich geografisch over een groot gebied uitstrekken. De Raad van Advies is dan een goed hulpmiddel om het centrale en decentrale niveau met elkaar in verbinding te brengen.

Taken van de Raad van Advies

De Raad van Advies heeft als taken:

- adviseren van het caritasbestuur inzake algemeen beleid en de begroting;
- kennis nemen van de rekening en verantwoording van het caritasbestuur;
- ondersteunen van de uitvoering van het beleid van het caritasbestuur;
- functioneren als klankbordgroep ten aanzien van diaconie en caritas;

- ° voorstellen van kandidaten voor het bestuur van de caritasinstelling (cf. art. 4, lid 1 A.R.).

Samenstelling van de Raad van Advies

Het werkterrein van de caritasinstelling bevindt zich in de verschillende geloofsgemeenschappen of locaties en behelst vaak ook noodzakelijke contacten met allerlei andere kerkelijke en maatschappelijke organisaties. Soms overschrijdt het werkterrein van de grote caritasinstelling zelfs de gemeentelijke grenzen. Dit alles stelt extra eisen aan communicatie, afstemming en overlegsituaties. In de Raad van Advies komen daartoe de verschillende betrokkenen samen. Het is van belang om goed na te denken over de wijze waarop de Raad van Advies wordt samengesteld, zodat sprake is van een goede spreiding, zowel naar geografie als naar contacten en vaardigheden. Het opstellen van een profielschets helpt om de samenstelling van de Raad van Advies adequaat te maken en te houden.

Inrichting van de Raad van Advies

Het caritasbestuur kan het initiatief nemen tot inrichting van een Raad van Advies. Een besluit tot instelling van een Raad van Advies en een besluit over de samenstelling en werkwijze van een Raad van Advies neemt het caritasbestuur in samenspraak met het bestuur van de parochie. Hier is een model-reglement voor.

Het (model) huishoudelijk reglement voor een Raad van Advies is te vinden op het extranet van het Aartsbisdom Utrecht en op de website: www.dkci-utrecht.nl

Artikel 14. Werkgroepen

Volgens art. 14, lid 2 A.R. kan het caritasbestuur – voorzover binnen de parochies daarin nog niet is voorzien - werkgroepen oprichten en (cf. art. 12 A.R.) voor de gewone werkwijze en de nodig geoordeelde regels en voorschriften voor de werkgroepen een huishoudelijk reglement vaststellen.

Om het werk in een parochie goed te organiseren, hetgeen nu al belangrijk is en nog meer aan belang wint bij schaalvergroting, is het noodzakelijk om de diverse activiteiten goed op elkaar af te stemmen. Werkgroepen zijn een vast en belangrijk onderdeel daarvan, terwijl

verrassend vaak niet duidelijk is hoe hun werk is geregeld, wie waarvoor verantwoordelijk is, hoe verschillende werkzaamheden zijn ingebed in het grotere geheel etc. Dat is op zich niet goed voor de organisatie, maar ook niet voor degenen die zich daarvoor willen inzetten en die gefrustreerd raken door de slechte organisatie.

Het verdient daarom sterke aanbeveling dat een caritasbestuur op grond van art. 12 A.R. de werkzaamheden van caritas-werkgroepen regelt met hulp van een huishoudelijk reglement. Een model huishoudelijk reglement voor caritas-werkgroepen is te vinden op de website van de DKCI.

Het model huishoudelijk reglement is zodanig opgesteld dat het eenvoudig van toepassing kan zijn op heel verschillende werkgroepen en toch een uniform kader schept waarbinnen gewerkt wordt. Een huishoudelijk reglement bevat in elk geval geen bepalingen die in strijd zijn met het kerkelijk recht, meer specifiek: met het A.R.

Oprichting van de caritas-werkgroep

Het model huishoudelijk reglement voorziet in de oprichting van een caritas-werkgroep door een besluit van het caritasbestuur. Het initiatief tot het oprichten van caritas-werkgroepen kan uitgaan van het caritasbestuur, het pastoraal team of van parochianen. Het is aan het caritasbestuur om te bekijken of het oprichten van bepaalde caritas-werkgroepen zinvol is en past in het beleidsplan dat men hanteert en de doelstellingen die men wil bereiken. In het besluit dat het caritasbestuur neemt, worden in dit verband dan ook een aantal zaken opgenomen (zie art. 2, lid 5 van het model huishoudelijk reglement voor caritas-werkgroepen).

Samenstelling van de caritas-werkgroep

Bij het samenstellen van een caritas-werkgroep doet het caritasbestuur er goed aan om zich af te vragen welke mensen men zoekt in deze specifieke werkgroep (doeners of denkers, of een mix daarvan?). Er is sprake van verschillende soorten werk. Iemand die aardigheid heeft in het bezoeken van mensen wil nog niet meteen ook nadenken over beleidsplannen. Een caritasbestuur dat de juiste mensen op de juiste plaats weet te krijgen, motiveert daarmee iedereen en helpt de organisatie een heel eind op weg bij het bereiken van de verschillende doelstellingen.

Het model huishoudelijk reglement voor caritas-werkgroepen bepaalt dat een lid van een caritas-werkgroep voor vier jaar kan worden benoemd, welke termijn eenmaal verlengd kan worden. Het is goed om met termijnen te werken. Doorstroming houdt groepen fris en bij de tijd. Iemand, die acht jaar in een bepaalde caritas-werkgroep heeft gezeten, kan vervolgens heel goed in een andere werkgroep benoemd worden.

Relatie van de caritas-werkgroep met het caritasbestuur

Het is in alle gevallen van belang dat er een levendige relatie is tussen het caritasbestuur en de verschillende caritas-werkgroepen. Het model huishoudelijk reglement voor caritas-werkgroepen voorziet erin dat elke caritas-werkgroep iemand uit het caritasbestuur (of het pastoraal team) in haar gelederen heeft. Deze persoon fungeert als intermediair, als schakel, tussen het caritasbestuur en de caritas-werkgroep. Op die manier kan men informatie uitwisselen, problemen aan de orde stellen en de uitvoering van werkzaamheden coördineren. De betrokken persoon is geen luistervink of zetbaas die om een boodschap wordt gestuurd. Hij of zij zorgt wel dat de werkzaamheden van een caritas-werkgroep aansluiting houden met het grote geheel en kan knelpunten tijdig signaleren.

Werkwijze van de caritas-werkgroep

Elke werkgroep bepaalt – binnen het kader van de reglementen en het beleid van het caritasbestuur en parochiebestuur – de eigen werkwijze. Eenmaal per jaar wordt door de caritas-werkgroep vastgesteld hoe vaak, waar en wanneer men vergadert. Ook andere belangrijke momenten worden aan het begin van het jaar in de agenda gezet en aan de leden van de caritas-werkgroep gegeven. Van vergaderingen wordt een kort verslag gemaakt. De werkgroep voert een onderdeel van het werk van de caritasinstelling en/of de parochie uit. Haar taak, positie en bevoegdheden zijn bepaald in het A.R. en het huishoudelijk reglement. Zelf maakt de caritas-werkgroep elk jaar een jaarplan en – indien nodig – een bijbehorende begroting met betrekking tot haar eigen werkzaamheden. Genoemde plannen worden met het caritasbestuur besproken en door het caritasbestuur formeel goedgekeurd of vastgesteld. Daarmee neemt het caritasbestuur ook verantwoordelijkheid voor de plannen en zorgt dat de benodigde middelen ter beschikking worden gesteld. Bij deze

19

systematiek hoort uiteraard ook dat de caritas-werkgroep eenmaal per jaar de eigen werkzaamheden evalueert en met het caritasbestuur bespreekt, financiële verantwoording aan het caritasbestuur aflegt en wensen voor de toekomst kenbaar maakt.

Opheffing van de caritas-werkgroep

Het opheffen van een caritas-werkgroep lijkt soms nog lastiger dan het oprichten ervan. Toch kan het heel verstandig zijn om een caritas-werkgroep op te heffen. Bij caritas-werkgroepen die een specifieke activiteit verrichten, ligt dit al erg voor de hand. Als de klus is geklaard markeert een besluit en het opheffen van de caritas-werkgroep dat moment. Er kunnen ook minder plezierige redenen zijn waarom een caritas-werkgroep niet meer functioneert. Het is voor alle betrokkenen beter en bestuurlijk zorgvuldiger, om deze dingen dan ook bespreekbaar te maken en naar een goede oplossing te streven.

Het (model) huishoudelijk reglement voor werkgroepen van een caritas-instelling is te vinden op het extranet van het Aartsbisdom Utrecht of op de website van de DKCI: www.dkci-utrecht.nl

Artikel 15. Priester, diaken, pastoraal werk(st)er

Uiteraard hoeft een caritasbestuur niet te wachten tot de in de parochie werkzame priester, diaken of pastoraal werk(st)er (al dan niet met het profiel diaconie) zichzelf meldt voor deelname aan een vergadering van het caritasbestuur. Het verdient aanbeveling dat het caritasbestuur in dezen zelf het initiatief neemt.

Artikel 17. Inkomsten

In art. 17 sub 2 (“bijdragen van de parochie(s)”) wordt bedoeld op het in overleg met het parochiebestuur houden van collectes. Het is van belang de parochiegemeenschap te vragen direct bij te dragen aan het werk van de caritasinstelling. Op deze wijze kan de diaconale betrokkenheid van parochianen bij de noden in de samenleving worden vergroot. Het is raadzaam dat het caritasbestuur en het parochiebestuur afspraken maken over één of meer periodieke diaconale collectes (bijvoorbeeld met Kerstmis) en om deze afspraken vast te leggen in het collecteschema van de parochie. Er kan ook voor

gekozen worden dat de parochie jaarlijks een vaste bijdrage aan de caritasinstelling doneert.

Artikel 18. Beheer en rekenplichtigheid

Art. 18 A.R. bepaalt dat het caritasbestuur de voorafgaande schriftelijke machtiging van de bisschop nodig heeft voor daden, die de grenzen van het gewone beheer te buiten gaan. In art. 18, sub 1-6 A.R. wordt met name bepaald welke daden "de grenzen van het gewone beheer" te buiten gaan;

1. het aannemen of verwerpen van erfstellingen, legaten, schenkingen of fundaties, alsmede het doen van schenkingen;
2. het verkrijgen, vervreemden, hypothecair belasten, in pacht of huur geven, in gebruik of bruikleen geven van onroerende zaken of vestigen van zakelijke rechten, alsmede het aangaan van andere overeenkomsten, die bezwarend zijn voor de caritasinstelling;
3. het verstrekken en het aangaan van geldleningen, waaronder niet begrepen de gewone transacties met bankiers of kassiers;
4. het vervreemden, verpanden, in bruikleen geven en op welke wijze ook aan hun bestemming onttrekken van voorwerpen van kunst en wetenschap, geschiedkundige gedenkstukken of andere roerende zaken van bijzondere waarde;
5. het oprichten, afbreken, verbouwen of van bestemming veranderen van tot het vermogen van de caritas-instelling behorende gebouwen, alsmede het verrichten van buitengewone herstellingen;
6. het voeren van processen als eiser of verweerder, het opdragen van geschillen aan de beslissing van scheids-gerechten en het aangaan van dadingen.

Nota bene voorts het bepaalde in artikel 20, lid 5 A.R.: "Zonder bijzondere machtiging van de bisschop worden geen uitgaven die niet

op de goedgekeurde begroting voorkomen, gedaan noch de daarvoor toegestane bedragen overschreden.”

Intern behoeft de aartsbisschop van Utrecht, alvorens de gevraagde machtiging te kunnen verlenen, de toestemming van de Raad voor Economische Aangelegenheden (REA) en het Metropolitaan Kapittel voor alle daden van vervreemding, die een waarde van € 200.000 te boven gaan.

(Nederlandse Bisschoppenconferentie, Toepassingsbesluit 25 bij de Codex Iuris Canonici ("Decreet over de vaststelling van de minimum- en maximumsom bij vervreemding [canon 1292, § 1]) ") d.d.15 juni 1999; Nederlandse Bisschoppenconferentie, Aanvulling bij Toepassingsbesluit 25 bij de Codex Iuris Canonici d.d. 15 juni 1999 ("Decreet over de vaststelling van de minimum- en maximumsom bij vervreemding" [canon 1292, § 1 CIC] d.d. juni 2001).

Bij aan- en verkopen is altijd een taxatierapport vereist van een onafhankelijke en erkende taxateur.

Op het extranet van het Aartsbisdom kunt u de laatste instructies vinden met betrekking tot het aanvragen van machtigingen.

Waarderingsgrondslagen

Aandelen en obligaties worden in de balans gewaardeerd tegen de beurskoers per 31 december van het betreffende kalenderjaar. Indien het de intentie is dat obligaties worden aangehouden tot de datum van uitloting, kan hiervan worden afgeweken door de waarde in de balans maximaal à pari op te nemen.

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

Gebouwen in verhuur

1. Als woonhuis: Taxatiewaarde in verhuurde staat, eventueel 60% van de WOZ waarde.
2. Als bedrijfsruimte: Taxatiewaarde in verhuurde staat eventueel 9 tot 11 maal jaarlijkse huur, maximaal WOZ waarde.
3. Gebouwen bestemd voor verkoop: Taxatiewaarde bij vrije verkoop, eventueel WOZ waarde.

Gronden en landerijen worden gewaardeerd tegen de taxatiewaarde door een rentmeester óf 20 tot 25 maal de pachtopbrengst.

Het Aartsbisdom Utrecht schrijft ook voor dat er op kleine verbouwingen 10%, inventaris 20% en op computerapparatuur 33½% wordt afgeschreven.

Grote verbouwingen, restauraties komen ten laste van de onderhoudsvoorziening en worden niet geactiveerd.

Artikel 20. Begroting

Beleidskader

In de begroting wordt het jaarplan van de caritasinstelling vertaald naar de financiële componenten. Daarbij toetst het caritasbestuur of de behoeften passen binnen de financiële mogelijkheden. Een goed doordachte en gemotiveerde begroting die door het hele caritasbestuur in alle facetten begrepen wordt, schept de mogelijkheid voor ordelijk bestuurlijk functioneren, omdat in een goede begroting 80% van de beslissingen op bestuurlijk terrein min of meer genomen is.

Jaarplan en begroting

Het jaarplan en de begroting van de caritasinstelling dient conform art. 20, lid 2 A.R. uiterlijk op 1 december voorafgaand aan het jaar waarop deze betrekking heeft, naar het secretariaat van de DKCI worden gezonden. Naar aanleiding hier van zal de diocesane werker contact opnemen en het jaarplan en de begroting bespreken. De eenmaal door de aartsbisschop goedgekeurde begroting geldt vervolgens als grondslag voor de uitgaven in het komende jaar. Alles wat binnen de begroting valt – zowel kwantitatief als kwalitatief – kan door het caritasbestuur in dat kader worden uitgevoerd. Nota bene echter het bepaalde in artikel 20, lid 5 A.R.

De artikelen 18 en 19 A.R. blijven ook ten aanzien van de uitvoering van de goedgekeurde begroting hun werking behouden.

Exploitatiebegroting

De caritasinstelling kent één administratie en dus ook één begroting, en uiteindelijk ook één jaarrekening. De begroting van de caritas-

instelling wordt opgesteld aan de hand van een door de DKCI verstrekt model.

Net als bij de parochies wordt ook voor de caritasinstelling een meerjarenbegroting wenselijk geacht, gezien het feit dat het beleidsplan ook een langere periode omhelst.

Budgetten

Het caritasbestuur kan kiezen voor een systeem waarbij men aan de hand van de vastgestelde begroting budgetten beschikbaar stelt aan budgethouders per locatie. Vanuit het budget worden specifieke kosten voor de betreffende locatie bekostigd. Verder kan op basis van ervaringscijfers een budget worden verstrekt voor kleinere bijdragen aan particulieren in het kader van noodhulp.

Grotere bijdragen aan projecten en/of instellingen moeten altijd plaatsvinden op basis van een specifiek daartoe genomen bestuursbesluit.

Beoordeling van de begroting

Op grond van zijn toezichthoudende taak dient de aartsbisschop de begroting van de caritasinstelling goed te keuren. Hiertoe hanteert de aartsbisschop een aantal criteria. In de eerste plaats dient de begroting sluitend te zijn.

Vervolgens wordt gekeken naar aspecten van

- opportuniteit: de begroting past in het bisdombeleid;
- doelmatigheid: de doelstelling van de caritasinstelling wordt door de begroting gediend;
- financiën: het vermogen van de caritasinstelling wordt niet onverantwoord zwaar belast;
- zorgvuldigheid: de begroting van de caritasinstelling beantwoordt aan de eisen van canoniek en civiel recht.

Artikel 21 Jaarrekening

In art. 21, lid 1 wordt bepaald op welke wijze het caritasbestuur jaarlijks voor 1 mei, met inachtneming van het bepaalde in art. 13, lid 3 A.R., aan de bisschop rekening en verantwoording van zijn beheer over het afgelopen boekjaar dient af te leggen. De jaarrekening dient uiterlijk op 1 mei na afloop van het boekjaar in bezit te zijn van het secretariaat van de DKCI. De goedkeuring van de rekening en

verantwoording door de bisschop strekt het caritasbestuur tot decharge voor zijn beheer over het betreffende boekjaar (art. 21, lid 4 A.R.).

Opdracht jaarrekening

Parochies en caritasinstellingen hebben voor de controle van de jaarrekening de keuze tot het geven van een opdracht aan een accountant voor het verkrijgen van een beoordelingsverklaring of het instellen van een kascommissie.

Meer informatie over het instellen van een kascommissie kunt u vinden op het extranet van het Aartsbisdom Utrecht, o.a. "*Leidraad voor kascommissies in het Aartsbisdom Utrecht*".

Een ander punt met betrekking tot de accountantsverklaring is dat de betrokken accountant geen lid mag zijn van het caritasbestuur en ook niet in een familiale relatie tot een van de bestuursleden van de caritasinstelling mag staan. Dit verbod geldt overigens niet alleen van kerkelijke zijde, ook de gedragscode voor de accountants verbiedt dat in onderhavige gevallen een verklaring wordt afgegeven.

Reserveringen

Reserveringen kunnen alleen worden opgenomen in de jaarrekeningen wanneer het gaat om reserveringen waarvoor gelden opzij moeten worden gelegd gedurende een reeks van jaren. Reserveringen zijn alleen toegestaan na voorafgaande schriftelijke machtiging van de aartsbisschop van Utrecht.

Wellicht ten overvloede wordt nog vermeld, dat op grond van artikel 21, lid 5 A.R. de caritasinstelling de goedgekeurde jaarrekening ter kennis dient te brengen van het parochiebestuur en in een nader te bepalen vorm aan de parochiegemeenschap. Uit de jaarrekening zal ook blijken in hoeverre de parochiegemeenschap daadwerkelijk een bijdrage levert aan de financiering van de leniging van de noden. Indien er tekorten dreigen te ontstaan kan een de caritasinstelling het leveren van een financiële bijdrage vanuit de parochiegemeenschap aan de orde stellen. Deze thematiek leent zich zeer goed voor een behandeling in het jaarlijkse overleg (cf. art. 3, lid 3 A.R.) tussen caritasbestuur en parochiebestuur.

Artikel 22 Tenaamstelling rekening

Giro- en bankrekeningen van een caritasinstelling dienen steeds op naam te zijn gesteld van deze instelling

De tenaamstelling dient te luiden:

PCI H./St.

te.....

Een rekening van de PCI mag nimmer op naam staan van een persoon en/of bestuur, ook niet op naam van een geloofsgemeenschap/locatie.

Artikel 28 Overgangsbepaling

Het inwerkingtreden van het A.R. ging gepaard met een overgangsregeling. Deze overgangsregeling heeft nu geen praktische betekenis meer.

DE RELATIE VAN DE CARITASINSTELLING MET HET PAROCHIE-BESTUUR EN DIACONALE GROEPEN.

Hoewel we over de relatie tussen parochiebestuur, diaconale groepen en de caritasinstelling al het nodige hebben gezegd, is het goed de relatie ook nog eens afzonderlijk aan de orde te stellen.

Inleiding

Het Aartsbisdom Utrecht wil ook in de toekomst een sterke pastorale organisatie zijn die op vruchtbare wijze het Evangelie van Jezus Christus uitdraagt. In december 2008 publiceerde de bisdomstaf het pastoraal beleidsplan "*Hoopvol op weg naar een missionaire toekomst*". In deze titel is kort en kernachtig het doel van het pastorale beleid van het Aartsbisdom Utrecht samengevat dat dit beleidsplan ontvouwt: het realiseren van de parochies en het Aartsbisdom Utrecht in zijn geheel als vitale missionaire gemeenschappen: "Een missionaire geloofsgemeenschap richt zich niet alleen tot de regelmatige kerkgangers, maar ook tot hen die het contact met de Kerk zijn kwijtgeraakt alsmede tot degenen die Christus en Zijn Evangelie nog niet kennen. De Kerk is in wezen missionair, omdat zij de zending van Jezus in deze wereld voortzet. De Verrezen Heer wil door Zijn Kerk met mensen in contact worden gebracht. Daarom zond Hij Zijn leerlingen "twee aan twee voor zich uit naar alle steden en plaatsen waarheen Hijzelf van plan was te gaan" (Luk. 10,1). Zij moesten het Evangelie brengen naar mensen die het nog niet kenden. Zo is het ook onze roeping om het Evangelie bekend te maken onder mensen in onze omgeving die er nog niet mee vertrouwd zijn. Dit pastorale beleidsplan noemt wegen waarlangs we deze van de Heer ontvangen opdracht concreet gestalte gaan geven en onze parochies en het aartsbisdom als geheel tot missionaire gemeenschappen kunnen omvormen waarvan wervende kracht uitgaat".

Missionair zijn brengt de parochie ook tot uiting door betrokkenheid op – en lediging van geestelijke en materiële noden in de samenleving. Het gaat dan om de zorg voor – en de solidariteit met de naaste alsmede de bevordering van de leefbaarheid, de duurzaamheid en de rechtvaardigheid in de samenleving, lokaal en mondiaal.

In het licht van het bovenstaande is het van groot belang dat parochiebestuur, het caritasbestuur en andere betrokkenen, regelmatig onderling overleg voeren over tal van zaken die de parochiële caritas en diaconie betreffen.

De relatie van de caritasinstelling met werkers en organisaties op het terrein van caritas en diaconie

Om de taken goed te kunnen uitoefenen, is het belangrijk dat de caritasinstelling samenwerkt met werkers en andere organisaties in het veld. Dit kan binnen de parochie zelf zijn, in oecumenisch verband, op het niveau van het werkgebied van de parochie en landelijk. Uitgangspunt hierbij is dat sterke schouders meer kunnen dragen en dat 'meer mensen meer weten'.

Binnen de parochie kan samenwerking plaatsvinden met diaconale en andere groepen die 'zorg' hebben voor mensen. Het diaconaal beraad en het caritas-beraad zijn goede plekken om tot uitwisseling en werkafspraken te komen. Daar kan ook het contact met de profielhouder voor diaconie en/of het pastorale team geconcretiseerd worden. Op veel plaatsen neemt de profielhouder diaconie ook deel aan de bijeenkomsten van het caritasbestuur. De profielhouder diaconie kan het caritasbestuur behulpzaam zijn bij het formuleren van het caritatieve beleid en de uitwerking ervan in jaarwerkplannen, zowel voor het caritasbestuur als voor caritas-werkgroepen. De caritasinstelling kan hiervoor tevens een beroep doen op de diocesane diaconale werkers van het Aartsbisdom Utrecht. Deze werkers zijn in dienst van de DKCI. Zij ondersteunen de caritasbesturen en organiseren voor caritasinstellingen, caritas-werkgroepen en andere diaconale groepen in parochies scholing en toerusting op het terrein van caritas en diaconie.

In oecumenisch verband zijn er veel mogelijkheden om samen te werken. Hierbij kan gedacht worden aan allerlei groepen en organisaties die zich laten inspireren door het evangelie van Jezus Christus die bedoeld is voor de aarde en al haar bewoners. Of, om het met de bekende woorden te zeggen: 'Voor alle mensen van goede wil.' Vanwege haar betrokkenheid op mensen in nood, zonder onderscheid, is de caritasinstelling geroepen om waar mogelijk samen te werken

zodat mensen in nood daadwerkelijk de aller noodzakelijkste hulp krijgen.

In het gebied van de parochie zijn er in het algemeen uiteenlopende groepen en organisaties actief waarmee de caritasinstelling uitstekend zou kunnen samenwerken. Een sociale kaart van de gemeente kan helpen om beter zicht te krijgen op deze groepen en om samenwerkingsrelaties te ontwikkelen. Ook hier kan de caritasinstelling het initiatief nemen om tot samenwerking te komen. In veel burgerlijke gemeenten is een WMO-beraad opgericht. Dit beraad ondersteunt gemeentelijke diensten in een adequate uitvoer van de wet WMO. Als deelnemer in het WMO-beraad of een gelijkelijk beraad is de caritasinstelling in de positie om mede vorm te geven aan de plaatselijke uitvoering van de WMO, alsook om het beleid waar nodig bij te stellen en/of te corrigeren.

Landelijke organisaties beschikken vaak over een uitgebreid netwerk van relaties, ook in dorpen en wijken. De caritasinstelling kan de samenwerking met landelijke organisaties zoeken om beter te weten te komen wie in dorpen en wijken actief zijn.

Extranet Aartsbisdom Utrecht

Op het extranet van het Aartsbisdom Utrecht vindt u veel informatie welke u nodig heeft voor het goed functioneren van een caritasinstelling.

De informatie over de collectieve verzekeringen, handelen in geval van schade of ongeval, aansprakelijkheidsverzekeringen in het algemeen, aansprakelijkheidsverzekeringen voor besturen, werkgevers-aansprakelijkheid voor bestuurders van motorrijtuigen (WEGAM), ongevallenverzekering, verzekering kerkelijke eigendommen kunt u vinden op het extranet onder "informatie voor besturen".

De bestuursleden van de caritasinstellingen die een benoeming van de aartsbisschop van Utrecht hebben, krijgen een persoonlijke inlogcode op het extranet van het Aartsbisdom Utrecht. De inlogcode blijft geldig tot het moment dat de benoemingstermijn verstreken is. De gebruikerscode en wachtwoord zijn strikt persoonlijk en mogen niet aan derden worden verstrekt.

Het beheerfonds voor parochies en parochiële caritas-instellingen in het Aartsbisdom Utrecht (VAU)

O.a. op verzoek van enkele parochiebesturen en caritasbesturen is per 1 december 2008, bij decreet van de aartsbisschop van Utrecht, het beheerfonds opgericht, waarin caritasinstellingen en parochies hun te beleggen vermogen kunnen onderbrengen.

Deze instelling brengt het ingebrachte geld onder bij ABN-AMRO Private Banking, welke afdeling grote ervaring heeft met beleggingen voor religieuze instellingen en *charity funds*. Per 1 januari 2012 heeft het bestuur van de VAU een tweede vermogensbeheerder, Schretlen & Co (Rabobank) aangetrokken.

De caritasinstellingen en parochies houden de eigendom van het ingebrachte vermogen en ontvangen participaties in ruil voor de ingebrachte beleggingen en/of liquiditeiten. Het bestuur van de instelling zal voor 80% worden benoemd op voordracht van de participanten en de DKCI en staat daarmee in hoge mate los van het Aartsbisdom Utrecht. Ook het belegde vermogen is afgescheiden van de financiën van het Aartsbisdom Utrecht. De doelstelling van de instelling is om de participanten een zo hoog mogelijk rendement te

bieden binnen een aanvaardbaar risicoprofiel en tegen zo laag mogelijke kosten. De instelling belegt volledig binnen het vigerende Kader Beleggingsrichtlijn Aartsbisdom Utrecht.

De DKCI en het Aartsbisdom Utrecht bevelen deze instelling van harte aan (zie voor informatie het extranet van het Aartsbisdom Utrecht).

ANBI en vrijwilligersvergoeding

Het R.-K. Kerkgenootschap en de zelfstandige onderdelen daarvan (parochies, caritasinstellingen etc.) zijn bij groepsbeschikking van 30 november 2007 door de belastinginspecteur aangemerkt als "algemeen nut beogende instellingen (ANBI's).

De ANBI-status brengt fiscale voordelen met zich mee. Een anbi-instelling is vrijgesteld van erfbelastingen en schenkbelastingen.

Zie voor meer informatie het extranet van het Aartsbisdom Utrecht.

Tevens raden wij u aan om, op het briefpapier van de caritasinstelling, het logo van de ANBI op te nemen

De informatie over de vrijwilligersvergoeding en hoe te handelen vindt u ook op het extranet.

Diocesane Kerkelijk Caritas Instelling in het Aartsbisdom Utrecht

Amersfoortseweg 10

3705 GJ Zeist

T. 030-6982570

E. info@dkci-utrecht.nl

W. dkci-utrecht.nl